

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายเจริญ ภัคดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๖/๒๕๕๐

วันที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ตรารั้งขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๖ หรือไม่

ความเห็น

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๖ กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญใช้ระบบไต่สวนในการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณา และในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ประกอบกับมาตรา ๑๕๔ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติได้ทั้งข้อความและกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัตินั้น และโดยที่ประเด็นเรื่ององค์ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง เป็นสาระสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการตราพระราชบัญญัติ จำเป็นที่จะต้องให้เป็นไปโดยถูกต้องอย่างเคร่งครัด เพื่อคุณภาพมาตรฐานของการตราพระราชบัญญัติออกมาบังคับใช้ในสังคม ดังนั้น ถึงแม้ผู้ร้องจะมีได้เสนอให้ตรวจสอบในประเด็นนี้มาด้วย ศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจและควรใช้อำนาจนั้นยกประเด็นดังกล่าวขึ้นพิจารณา

ข้อเท็จจริงปรากฏจากพยานหลักฐานที่ศาลเรียกมาจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาฟังได้เป็นที่ยุติว่า ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ในวาระที่สองนั้น มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมประชุมออกเสียงลงมติเกี่ยวกับร่างมาตรา ๒๕ ซึ่งกรรมการฯ ผู้ขอสงวนคำแปรญัตติตัดความในหมวด ๕ การจัดตั้งป่าชุมชนในเขตอนุรักษ์ออกทั้งหมดเพียง

๘๕ คน เกี่ยวกับมาตรา ๒๕ ซึ่งกรรมการฯ ผู้ขอสงวนความเห็นโดยแก้ไขความของมาตรา ๒๕ มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมประชุมออกเสียงลงมติเพียง ๕๔ คน และในการลงมติเกี่ยวกับมาตรา ๓๕ มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมประชุมออกเสียงลงมติเพียง ๖๑ คน ส่วนการประชุมออกเสียงลงมติในวาระที่สาม มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมประชุมออกเสียงลงมติเพียง ๖๐ คน ในขณะที่จำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่มีอยู่ในขณะนั้นทั้งหมดมีจำนวนรวม ๒๔๒ คน จำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ร่วมประชุมออกเสียงลงมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวในวาระที่สองและวาระที่สาม จึงมีไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระดังกล่าวจึงไม่ครบเป็นองค์ประชุมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งจะต้องนำมาใช้บังคับแก่การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ทำหน้าที่รัฐสภาอยู่ในขณะนั้นด้วย ตามมาตรา ๒๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

เมื่อการประชุมลงมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ในวาระที่สองและวาระที่สาม มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในฐานะสมาชิกรัฐสภาอยู่ร่วมประชุมออกเสียงลงมติไม่ครบเป็นองค์ประชุม จึงไม่อาจถือเป็นมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในฐานะรัฐสภาได้ ย่อมทำให้การตราร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้เป็นไปโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม และเมื่อได้วินิจฉัยในข้อนี้แล้ว กรณีก็ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาข้ออื่น ๆ อีกต่อไป

นายเจริญ ภัคดีชนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ